
NIEUWE BĒWIJZEN VÓÓR HET BESTAAN VAN EEN VOORMALIG ANTARCTISCH VASTELAND.

In de Februari-vergadering van het Londensch Aardrijkskundig Genootschap hield de natuuronderzoeker H. D. FORBES een voordracht over de *Chatham*-eilanden.¹ Hij besprak de resultaten van zijn jongst

¹ Deze eilanden werden in 1791 door BROUGHTON, luitenant op de »Chatham», ontdekt.

bezoek aan deze eilandengroep en knoopte daaraan hoogst belangrijke gevolgtrekkingen vast, aangaande het bestaan van een voormalig uitgestrekt *antarctisch* vasteland.

De gansche, 30 vierkante geogr. mijlen groote oppervlakte dezer, op eenen afstand 660 kilometer ten oosten van Nieuw-Zeeland gelegen eilanden, voornamelijk die van *Warekauri* en *Rangiauria*, bestaat uit veen en moeras, welke op sommige plaatsen lagen van 12 meter dikte vormen. Slechts zij, die uitmuntend met de plaatselijke gesteldheden vertrouwd zijn, kunnen, zonder gevaar van te verzinken, zich naar het binnenste dezer eilanden begeven. Op vele plaatsen bedekt een sappig, groen, welriekend mostapijt het bodemlooze veenland, waarop schoone, bontgekleurde bloemen in weelderige massa's prijken. Dikwijls staat hier en daar het veen in brand en smeult het onder de oppervlakte verder, terwijl weder op andere plaatsen groote, uitgebrande gaten of kuilen de langdurige werkzaamheid van het vuur aantoonen. Reeds in het jaar 1840 maakt DIEFFENBACH, na zijn bezoek aan deze eilanden, melding van deze turf- of veenbranden, die reeds vóór 1834 ontstaan moeten zijn.

Eene eigenaardigheid der eilanden vormen de talrijke meren en vijvers; de meesten liggen in het oosten van het hoofdeiland, vóór den lagen heuvel aan de Petre-baai. Het grootste meer is 24 kilometer lang en heeft een omvang van meer dan 60 kilometer.

Het hoofddoel van FORBES reis was het onderzoek naar de overblijfselen van den uitgestorven vogel *Aphanapterix*, welke op de Chatham-eilanden uitgestorven is, gelijk de *dodo* of *walgvogel*, op Mauritius. De beenderen van dezen vogel werden vrij talrijk in den keuken-afval (kjökkenmöddings) der Morioris gevonden, de aan de Maori's van Nieuw-Zeeland nauw verwante bewoners van Warekauri. Nog heden worden er op de Chatham-eilanden verscheidene vleugellooze vogels aangetroffen, die elders, enkele ver van elkander verwijderde oceanische eilanden uitgezonderd, niet voorkomen. Om dit feit te verklaren moet men eene voormalige verbreiding van land en water aannemen, die van de thans bestaande ten eenenmale verschilde. Het voorkomen van gelijksoortige vormen op de drie zuidelijke continenten, Zuid-Amerika, Zuid-Afrika en Australië, laat zich het best hierdoor verklaren, dat een voormalig zuidelijk vastland ver naar het noorden reikte. Zoolang wij evenwel niet in het bezit zijn van meer talrijke en nauwkeurige diepzeeloodingen van den zuidelijken oceaan, kunnen de oude omtrekken van het zoogenaamde Australische vaste-

land niet anders dan bij benadering vastgesteld worden; doch de fauna der Maskarenen, van Nieuw-Zeeland en van de Chatham-eilanden wijst onomstootelijk op het bestaan van zulk een continent. Verwante vormen vindt men in Zuid-Amerika en Australië, op de Maskarenen en Nieuw-Zeeland. Sporen van eene krachtige vulkanische werkzaamheid, die in verband staan met den ondergang van dat voormalig vasteland, treft men zoowel in Zuid-Amerika als op de Maskarenen en op het Zuid-poolland aan. De op biologische gronden gebaseerde aanname van een uitgestrekt antarctisch vasteland wordt daarenboven nog ondersteund door de bekende diepten van de antarctische zee.

Haarlem, Juli '93.

H. O.